

A Fővárosi Ítéltábla, mint másodfokú bíróság a Habis Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe.**; ügyintéző: dr. Habis Kinga ügyvéd) által képviselt **felperes neve (felpreesi képviselő címe.) felperesnek**, a Poprádi Ügyvédi Iroda (**alperesi képviselő.**; ügyintéző: dr. Poprádi Péter ügyvéd) által képviselt **alperes neve (alperesi címe) alperes** ellen, akinek érdekében a Havasi és Karczub Ügyvédi Iroda (**alperesi beavatkozó képviselője címe.**; ügyintéző: dr. képviselő ügyvéd) által képviselt **alperesi beavatkozó neve (alperesi beavatkozó cme.) beavatkozott** kártérítés iránt indított perében a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 56.M.2417/2016/96. számú, 98. számú kijavító végzéssel kijavított közbenső ítélet ellen az alperes által 99. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán - tárgyaláson kívül - meghozta az alábbi

k ö z b e n s ő í t é l e t e t:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság közbenső ítéletét helybenhagyja.

A felperes és az alperes másodfokú perköltségének összege fejenként 40.000 (negyvenezer) forint és ÁFA, a beavatkozó másodfokú perköltségének összege 10.000 (tízezer) forint és ÁFA, a fellebbezési illeték összege 28.000 (huszonnyolcezer) forint.

A közbenső ítélet ellen további fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság által megállapított ítéleti tényállás

- [1] A felperes 2007. október 1-jétől állt az alperes, illetőleg az alperes jogelődje alkalmazásában munkaviszonyban cukrász munkakörben. A felperes évtizedek óta dolgozott fagylaltgépekkel, azokat ismerte. A felperes a caprigiani fagylaltgéppel is dolgozott, melyen a gyári vízszintes állású lamellák a használat során deformálódtak, a kezdeti maximum 1 cm-es rések nagyobb távolságra kerültek egymástól, amely már lehetővé tette, hogy egy emberi ujj a lamellák közzé férjen.
- [2] A felperes 2014. június 8-án arra kapott utasítást, hogy a megolvadt fagylaltot fagyassza át. A felperes a jobbkezeben levő spatulával a lamelláknál a fagylaltot igyekezett a tároló edénybe gyűjteni, a spatulát tartó keze ujjá azonban a vízszintes lamellák között a keverő lapátig csúszott be, és a keverő lapát a felperes mutató ujját jobb kezén szétroncsolta. A baleset alkalmával senki nem volt jelen, a felperes egyedül végezte a munkát. A felperest a sérülést követően kórházba szállították, ahol első ujjpercét amputálták.

- [3] A munkáltatói jogkör gyakorlója ezt követően intézkedett az eredeti vízszintes rácsozat függőleges és sűrűbb rácsozatra cseréléséről úgy, hogy a lamellák között 1 cm-nél nagyobb rés ne legyen. Az alperes utóbb kiállította a munkabaleseti jegyzőkönyvet, melyben rögzítette, hogy a munkavállaló mutató ujjá túlért a lapáton, becsúszt a védőrács szárai közé és a gép levágta az ujjá végét. A személyi tényezők között a figyelmetlenséget tüntetett fel, a különleges esemény anyagi, tárgyi tényezőjeként pedig a védőrács hézagot.
- [4] A felperes 2014. november 11-én levélben felszólította az alperest, hogy balesetével összefüggésben felmerült vagyoni kárait és 3.000.000 forint nem vagyoni kárát térítse meg. Az alperes a levélre nem válaszolt. A felperes jogi képviselője 2015. február 25-én ismételten felszólítást intézett az alpereshez. Az alperes 2015. március 14-én válaszolt a felszólító levélre a biztosító levelének továbbításával, amelyek szerint kárrendezéshez szükséges iratok még nem állnak rendelkezésre, az OEP és esetlegesen a munkavédelmi felügyelőség vizsgálja a fagylaltgyártó berendezést.
- [5] 2014. november 14-én az alperesi törvényes képviselő és a felperes aláírtak egy nyilatkozatot, mely szerint a munkavállaló az ügyvezetővel a munkahelyi balesetével kapcsolatosan pénzügyileg elszámolt és további követelése vele szemben nincs.

Kereset és érdemi ellenkérelem

- [6] A felperes 2016. május 10-én keresetet terjesztett elő, melyben kérte az alperes kötelezését 250.000 forint vagyoni kártérítés és 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére. Hivatkozásképpen előadta, hogy a baleset annak folytán következett be, hogy a fagylaltgyártó berendezés rácsozata nem volt megfelelő, így a felperes lapátot tartó keze a túl lágy fagylalton átsiklott és becsúszt a keverőlapátba. A munkáltató a rácsozatot sűrűbbre és más irányúra állítását a balesetet követően végezte el.
- [7] Az alperes érdemi ellenkérelmében kérte a kereset elutasítását. Hivatkozásképpen előadta, hogy a baleset oka a munkavállaló kizárólagosan elháríthatatlan magatartása, azon szabályszegő magatartása, hogy kézzel benyúlt a berendezésbe, illetve hogy nem szabályosan használta a spatulát. A gép vízszintes rácsozata megakadályozhatta volna a baleset bekövetkezését, ha a felperes rendeltetésszerűen használja az ehhez rendszeresített szilikonlapátot. Az alperes a 2016. december 16-i tárgyaláson hivatkozott egy felperesi joglemondó nyilatkozatra, mely szerint 2014. november 14-én az alperesi törvényes képviselő a felperessel a munkahelyi balesetével kapcsolatosan pénzügyileg elszámolt és további követelése vele szemben nincs. Előadta, hogy ez érvényes és ellentmondásmentes joglemondás volt, mely kizárja a bírósági igényérvényesítést.
- [8] Az alperes nyilatkozatához a beavatkozó is csatlakozott.
- [9] A felperes a joglemondó nyilatkozattal kapcsolatban vitatta, hogy a nyilatkozat a felek részéről a munkahelyi balesettel kapcsolatos joglemondásra vonatkozott volna. Előadta, hogy az a munkabérrel, táppénzzel volt kapcsolatos, annak aláírásakor a felperes végleges állapota még nem alakult ki, továbbá nem igazolt a pénzügyi elszámolás ténye sem. Az eset összes körülménye, a nyilatkozatot megelőző és követő levelezések is azt támasztják alá, hogy az alperes maga sem tekintett erre a nyilatkozatra joglemondásként, egyébiránt pedig az irat nem felel meg a teljes bizonyító erejű magánokirat alaki kellékeinek. Az alperes rosszhiszemű pervitelt tanúsított, amikor a

2014. november 11-i igényérvényesítéstől számítva csak a 2016. december 16-i tárgyaláson hivatkozott a joglemondó nyilatkozatra.

Az elsőfokú bíróság döntése

- [10] Az elsőfokú bíróság közbenső ítéletével megállapította, hogy a felperes 2014. június 8-i balesetért az alperes felelőssége 100 %-ig fennáll.
- [11] A határozat indokolása szerint az elsőfokú bíróság elsődlegesen a joglemondó nyilatkozat érvényességét és annak terjedelmét vizsgálta, melynek során figyelemmel volt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 5:62.§ (1) bekezdésében meghatározott szerződési nyilatkozat értelmezési elvre, valamint a (3) bekezdésben szabályozott joglemondásra vonatkozó szabályokra, mely szerint jogról lemondani vagy abból engedni csak kifejezett nyilatkozattal lehet. Ha valaki jogáról lemond vagy abból enged, nyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.
- [12] Az elsőfokú bíróság a nyilatkozat megszületésének körülményeinek vizsgálata alapján megállapította, hogy sem az alperesi törvényes képviselő, sem a felperes előadása, de a nyilatkozaton tanúként feltüntetett személyek tanúvallomása alapján sem lehetett meghatározni a joglemondás megszületésének pontos körülményeit és annak tartalmát. Maga az alperesi törvényes képviselő sem tudta a joglemondó nyilatkozat megszületésének körülményeit felidézni, nem emlékezett vissza a felperessel folytatott tárgyalásokra. A felperes a joglemondó nyilatkozat kapcsán a nyilatkozat aláírásának a tényét nem vitatta, hivatkozott azonban arra, hogy abban az időpontban pénzátadásra nem került sor, a késedelmes táppénz kifizetéssel kapcsolatban történt a felek között megbeszélés. A tanúk csak azt tudták elmondani, hogy a nyilatkozat aláírására az alperesi törvényes képviselővel való találkozás alkalmával négy szemközt került sor, a felperes abban az időben nem volt jelen, előttük megállapodásra, pénzátadásra nem került sor. Az elsőfokú bíróság értékelte, hogy nem áll rendelkezésre okirat az alperes által hivatkozott 100.000 forint felperesnek történő átadásról. Figyelembe vette továbbá a nyilatkozatot megelőző és azt követő magatartásokat, így azt, hogy a felperes 2014. november 11-én ügyvédi felszólító levélben kérte az alperestől kárának megfizetését, melyre az alperes nem válaszolt, illetőleg a második ügyvédi felszólító levélre a biztosító kárszakértőjének válaszában továbbításával válaszolt. Az alperes sem 2014. novemberében, sem az azt követő időben nem hivatkozott a joglemondó nyilatkozatra és csak a perindítást követő több, mint fél év elteltével, a 2016. december 16-i tárgyaláson adta elő annak tényét. Mindezen körülmények figyelembevételével az elsőfokú bíróság úgy ítélte meg, hogy a hivatkozott nyilatkozatban a felperes a vele történt balesettel összefüggő kárigény érvényesítéséről érvényesen nem mondott le, a joglemondás érvényesnek nem tekinthető. Nem állapítható ugyanis meg, hogy az a felek közötti milyen elszámolásra vonatkozott.
- [13] Ezt követően az elsőfokú bíróság az alperes által hivatkozott mentesülési okot vizsgálta, mely szerint a kárt kizárólag a károsult elháríthatatlan magatartása okozta. Utalt arra az elsőfokú bíróság, hogy a balesetet senki nem látta, a felperes a munkavégzés során egyedül volt. Az alperes azt állította, hogy a felperes benyúlt a fagyaltgyártó berendezés lamellái közé és nem szabályosan használta a spatulát. Miután azonban a balesetet senki nem látta, ezért ezek az alperesi nyilatkozatok pusztán feltételezések. Utalt a bírói gyakorlatra, mely szerint amennyiben a baleset körülményei teljeskörűen nem tárhatók fel, a baleset bekövetkezéséhez vezető okok és körülmények, mozzanatok

nem rekonstruálhatók, fogalmilag kizárt a balesetet elszenvedő személy magatartását olyannak tekinteni, mint ami kizárólagosan vezetett a balesethez. A bíróság által kirendelt igazságügyi szakértő megállapította, hogy a fagylaltgyártó berendezés harmadik és negyedik rácseleme között 11,8 mm volt a távolság a baleset idején, ami a kezdeti 10 mm-től is nagyobb távolságot jelent, melynek folytán fennállt annak a lehetősége, hogy a gépet kezelő személy kezének a kisujja bejuthat a veszélyes térbe. A szakértői vélemény szerint a vízszintes rácsozattal ellátott fagylaltgyártó berendezés már az üzembehelyezéskor sem biztosította azt az objektív védelmet, amely megakadályozhatta volna akár a spatula, akár az emberi kéz egy-egy ujjának veszélyes térbe jutását. A szakértő megállapította, hogy a rácsozat a balesetet megelőzően nem felelt meg az egészséget nem veszélyeztető és biztonságos munkavégzés feltételeinek a kialakítása, illetve deformáltsága miatt.

- [14] Az elsőfokú bíróság mindezek alapján megállapította, hogy a fagylaltgyártó berendezés a kezdeti állapotban sem volt alkalmas a biztonságos körülmények közötti munkavégzésre, ezt követően pedig a védőrácsozat állapota tovább romlott és a rács elemei elhajoltak. Ha a munkáltató az ellenőrzési kötelezettségét teljesítette volna, akkor látnia kellett volna a rácsozat nem megfelelő állapotát, ha pedig ezt az ellenőrzési kötelezettségét elmulasztotta, akkor ezen ok folytán nem mentesülhet a felelősség alól.
- [15] Az elsőfokú bíróság alaptalannak találta az alperes kármegosztásra történő hivatkozását arra tekintettel, hogy a vétkes munkavállalói magatartást a munkáltató nem tudta bizonyítani. A baleset bekövetkezését senki nem látta, így felróható és szabálytalan munkavégzés nem volt megállapítható, de a szakértő is úgy nyilatkozott, hogy ő maga sem tudott munkavállalói szabályszegést megállapítani a baleset kapcsán.

Fellebbezés és fellebbezési ellenkérelem

- [16] Az ítélet ellen az alperes terjesztett elő fellebbezést, kérve az elsőfokú bíróság közbenső ítéletének megváltoztatását és a kereset elutasítását.
- [17] Hivatkozásképpen előadta, hogy a 2014. november 14-i okirat tanúsága szerint a felperes az alperessel a munkahelyi balesetével kapcsolatosan pénzügyileg elszámolt és úgy nyilatkozott, hogy vele szemben a továbbiakban követelése nincsen. Az okirat teljes bizonyító erejű magánokiratnak minősül, figyelemmel arra, hogy azt a feleken kívül két tanú is aláírta. Előadta, hogy nem lehet az alperes rosszhiszemű pervitelének tekinteni, hogy a nyilatkozatot legelőször a 2016. december 16-i tárgyaláson tárta a bíróság elé. Az alperes nem a per ura, ezért védekezését szabadon, a Pp. szabályainak keretei között választhatja meg. Az alperes pertaktikailag úgy ítélte meg, hogy a felperes személyes meghallgatásán teszi a bizonyítás részévé az okiratot, akként, hogy azt a bíróság és a felperes elé tárja annak érdekében, hogy a felperes a személyes meghallgatása során azonnal tudjon rá nyilatkozni, megelőzendő a felperesnek egyéb módon való nyilatkozattételi lehetőségét. Hangsúlyozta, hogy az ügyre a régi Pp. szabályai az irányadók, ezért az eljárásjogi szabályok ezt az eljárást nem tiltották. Felhívta a figyelmet arra is, hogy az alperesi törvényes képviselő maga úgy nyilatkozott, hogy a tárgyalást megelőző két héttel került elő az okirat, így fizikai lehetőség sem volt azt korábban benyújtani.

- [18] Előadta, hogy a felperes személyes előadása során ellentmondásos nyilatkozatot terjesztett elő, mert egyrészt állította, hogy a kérdéses nyilatkozatot aláírta, ugyanakkor azt hol a táppénzkifizetés csúszására, hol munkabérelőlegre próbálta vonatkoztatni. Utóbb ugyanakkor úgy nyilatkozott, hogy munkabérelőleget nem kért. Az alperesi törvényes képviselő bár konkrétan a nyilatkozat aláírását megelőző beszélgetésre és annak körülményeire nem, vagy csak részben emlékezett vissza, ugyanakkor elmondta, hogy 100.000 forint kifizetésre került a nyilatkozat aláírásával egyidejűleg a felperest ért balesettel felmerülő igényeinek teljeskörű rendezése érdekében. Elmondta azt is, hogy a maga részéről ezzel lezártnak tekintette a kérdést és kielégítettnek a felperes igényét. Mindezek alapján megállapítható, hogy az alperes a felperest ért kárt 2014. november 14-én hiánytalanul megtérítette. A megállapodásból kitűnik, hogy a felek a balesettel kapcsolatban pénzügyileg elszámoltak, a felperesnek a balesetből eredő további követelése az alperessel szemben nincs. Ez a kereset elutasítására kell, hogy vezessen. Hangsúlyozta, hogy a táppénzt a társadalombiztosítás térítette a felperes részére, az alperesnek nem volt ezzel kapcsolatban kifizetési kötelezettsége. Így másról, mint a kár megtérítéséről és a további kárigényről való lemondásról a megállapodás nem szólhatott. A szavak általánosan elfogadott jelentése szerint kell figyelembe venni a nyilatkozatot, a nyilatkozó feltehető akarata és az eset körülményeire is tekintettel. Az ügyleti tanúk kapcsán arra hivatkozott, hogy a megállapodás írásba foglalása szükségtelenné tette az ügyleti tanúk alkalmazását, mivel az okirat pusztán okirati, avagy teljes bizonyító erejű magánokirati jellege irreleváns, lévén a megállapodás aláírását, tehát az okirat valódiságát a felek egyike sem vitatta. Álláspontja szerint az okiratban foglalt nyilatkozattal szemben a felperest terhelte volna annak bizonyítása, hogy a lemondás nem a balesetből fakadó kárigényének érvényesítésére vonatkozik és nem ezzel összefüggésben kerültek kielégítésre az igényei.
- [19] A balesettel kapcsolatosan előadta, hogy a baleset azért következett be, mert a felperes nem használta a rendszeresített védőeszközt, a spatulát. A felperes munkatársai is elmondták tanúvallomásukban, hogy a rendeltetésszerű használat során sem a spatula, sem az azt tartó kéz vagy ujj nem kerülhet be a gép belsejébe. A munkavállaló ujjá ugyanis nem nyúlhat túl a lapáton, az rendeltetésellenes használatnak minősül. A tanúk megerősítették, hogy részesültek rendszeres munkavédelmi oktatásban. A felperes kiválóan ismerte a fagylaltgépek működését és mechanikáját, azonban nem használta a védőeszközt, vagy azt nem rendeltetésszerűen használta és ez vezethetett a baleset bekövetkezéséhez, függetlenül a rács állapotától. Felhívta a figyelmet arra is, hogy a felperes nem jelezte az alperesnek a munkaeszköz használata során, hogy a rácsozat deformálódott volna, holott a munkavédelmi oktatás is tartalmazta, hogy „forgó gépbe benyúlni tilos”, valamint, hogy „amennyiben a forgó gép védőrácsa sérült, a munkát abba kell hagyni és jelezni kell a meghibásodást a vezetőnek”, továbbá, hogy „a fagylalt fagyasztó használatánál minden esetben csak az erre a célra rendszeresített kanállal szabad kiszedni a fagylaltot a gépből”. Mindezek alapján vitatta, hogy az alperest 100 %-os felelősség terhelné a baleset bekövetkezéséért.
- [20] A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására irányult.
- [21] Hivatkozásképpen előadta, hogy a fellebbezés joglemondásra vonatkozó érvei iratellenesek és alaptalanok. Kizárólag az alperesi képviselő hivatkozott a perben a felperesi joglemondó nyilatkozatra és annak érvényességére. A felperes és az alperesi törvényes képviselő nem tudott egybehangzó nyilatkozatot tenni arról, hogy a perbeli munkahelyi baleset kapcsán közöttük egyeztetés, részletes megbeszélés és ennek során megállapodás jött volna létre. Az alperes nem kívánta megtéríteni a felperesnél felmerült kárt, ezzel szemben - a törvényes képviselő nyilatkozata

szerint - a felperes kártérítési igényét nem vette komolyan, azt komolytalannak tartotta és úgy ítélte meg, hogy kártérítési felelőssége nem állhat fenn. Saját nyilatkozata szerint a kártérítési követelést tipikus lehúzásnak tartotta és az aláírt nyilatkozatot sem kívánta felhasználni. Helyesen utalt rá az elsőfokú bíróság, hogy az alperes maga sem tekintette úgy soha, hogy a felperessel a balesettel összefüggésben teljeskörűen elszámolt volna. Ezt igazolja az is, hogy a 2014. november 14-i nyilatkozat aznapi keltű, mint amikor az alperes az első felperesi ügyvédi felszólító levelet kézhez kapta. Az alperesi törvényes képviselő saját előadása szerint a beszélgetés tartalmára egyszerűen nem tud visszaemlékezni. Ezzel szemben a felperes úgy emlékezett, hogy ő kizárólag a táppénzkifizetés csúszása miatt kapott kézpénzelőleget az alperestől. Az alperesi ügyvezető többszöri kérdésre sem emlékezett semmire, a nyilatkozat keletkezésének körülményeire, így maga sem állította, hogy a felperessel a perbeli balesettel összefüggésben teljeskörű megállapodást kötött volna. Egymásnak ellentmondó nyilatkozatot tett arra nézve is, hogy a nyilatkozatot a kifizetést megelőzően vagy azt követően készítette el. Az alperes a perben maga is úgy nyilatkozott, hogy nem emlékszik arra, hogy a felperessel a teljeskörű elszámolásról megállapodott volna, csak arra, hogy a felperessel aláíratatta az általa előre megszövegezett nyilatkozatot és kifizetett részére 100.000 forintot.

[22] A megállapodást és a teljeskörű elszámolást cáfolja az is, hogy a kifizetés tényéről semmilyen bizonylat, átvételi elismervény nem áll rendelkezésre, holott arról az alperesnek, mint könyvviteli kötelezettséggel rendelkező gazdasági társaságnak rendelkeznie kellene. A nyilatkozatban feltüntetett összeg volumene - 100.000 forint - is ellentmond a teljeskörű kártérítésnek, hiszen a felperesi követelés milliós nagyságrendű volt már akkor is. Ezen túlmenően a levelezések is azt támasztják alá, hogy az okirat nem tartalmazott joglemondó nyilatkozatot, tekintettel arra, hogy maga az alperes sem tekintette annak a levelekben. A felperesi ügyvédi felszólító levelet nem válaszolta meg, majd, amikor megválaszolta, akkor a biztosítói kárügyintézési eljárásban sem hivatkozott rá, továbbá a perben is csak késedelmesen terjesztette elő. Az Mt. 14.§-a és a Ptk. 5:62.§ (3) bekezdése, valamint a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban Pp.) 206.§ (1) bekezdése alapján az elsőfokú bíróság helyes következtetéssel állapította meg, hogy a felek között a balesetből eredő teljeskörű elszámolásról megállapodás nem jött létre, a joglemondó nyilatkozat nem érvényes.

[23] Az alperes jogszabályi kötelezettségeit elmulasztotta a balesettel összefüggésben, nem rögzítette a baleset bekövetkezésének körülményeit, a baleset helyszínét nem biztosította, nem őrizte meg a megsérült eszközöket és a munkabaleseti jegyzőkönyv is hosszabb idő után, 9 nappal később készült el. Alaptalanul állítja az alperes, hogy a felperes spatula nélkül használta volna a gépet, ezen állítását semmivel sem bizonyította. Ezzel egyébiránt éppen ellentétes megállapítást tartalmazott az alperes saját munkavédelmi megbízottja által felvett munkabaleseti jegyzőkönyv, mely rögzítette, hogy a felperes egy műanyag lapáttal húzta le a fagylaltot a fagylaltgép kiömlő nyílásából, amikor az ujjá becsúszott a rácson, és az a keverőlapát lapátjai közé került. A jegyzőkönyvet az alperesi törvényes képviselő is aláírta. A szakértői vélemény egyértelműen megválaszolta, hogy miként kerülhetett a felperes ujjá a lapátok közé a rács ellenére. Az alperes a balesetet követően haladéktalanul lecserélte a fagylaltgép kiömlő nyílásának rácsozatát függőleges rácsozatra és sűrűbb rács távolságra, mely ugyancsak azt támasztja alá, hogy a fagylaltgép hibája és hiányossága volt a baleset oka. A felperes nem rosszul fogta a lapátot, hanem a lapáton megcsúszott a keze, és ennek következménye volt az, hogy az ujjá a lapát végén túlnyúlt. Amennyiben a gépen megfelelő sűrűségű és állású rácsozat lett volna, az még ezen megcsúszás esetén is megakadályozta volna a sérülést.

- [24] Hangsúlyozta, hogy a munkavédelmi oktatásban a fagyaltgép használatára vonatkozóan nem részesült a felperes, melyet az alperes is elismert. Ehhez képest semmilyen bizonyító erővel nem bírhat a perben a fagyaltgép helyes használatát bemutató oktatófilm, mert ezt nem a perben kellett volna az alperesnek csatolnia, hanem ennek megfelelően kellett volna a munkavállalókat kioktatni a fagyaltgép használatára, de ezt az alperes évekig elmulasztotta. Az alperes által hivatkozott munkavédelmi oktatási tematika dátum és aláírás nélküli, az nem igazolja, hogy ezen tartalmú oktatásban a felperes részesült volna, ezt a felperes vitatja. Többszöri felhívásra sem csatolta az alperes a felperes által átvett munkavédelmi oktatási anyagot, ezért erre a tematikára alappal nem hivatkozhat az alperes.
- [25] Az alperesi munkáltató kötelezettsége lett volna a gép állapotának rendszeres ellenőrzése és felülvizsgálata, a szükséges hibák, hiányosságok javítása, a hullámos, feszegetett rács cseréje. Nem a felperes feladata ennek vizsgálata és a hiba felismerése. Az igazságügyi szakértő is kiemelte nyilatkozata során, hogy a munkavállaló oldalán szabályszegés, mulasztás nem volt megállapítható.

A másodfokú bíróság döntése és jogi indoka

- [26] A fellebbezés - az alábbiak szerint - megalapozatlan.
- [27] A másodfokú bíróság megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a közbenső ítélet meghozatalához mért bizonyítást a szükséges mértékben lefolytatta, a tényállást helyesen állapította meg és a megfelelő jogszabályi rendelkezések helytálló alkalmazásával hozott döntése is érdemben helyes, ezért azt a másodfokú bíróság a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - a jogi indokolás kiegészítésével - hagyta helyben.
- [28] A másodfokú bíróság mindenekelőtt vizsgálta a felperes és az alperesi ügyvezető által aláírt 2014. november 14-i nyilatkozatot, mely szerint a felperes az alperes ügyvezetőjével a munkahelyi balesettel kapcsolatosan pénzügyileg elszámolt, a továbbiakban követelése vele szemben nincs. Ezzel kapcsolatosan a 9. számú tárgyalási jegyzőkönyvben az elsőfokú bíróság arról tájékoztatta a feleket, hogy az alperest terheli a bizonyítási kötelezettség a joglemondás terjedelmére, a joglemondásban érintett kérdések körére és arra nézve, hogy a felperesnek a vele bekövetkezett baleset vonatkozásában semmiféle igényérvényesítési joga és lehetősége a 2014. november 14-i nyilatkozat alapján nem lehet. A másodfokú bíróság ezen bizonyítási tájékoztatással azzal a kiegészítéssel értett egyet, hogy a felperest is megillette az ellenbizonyítási lehetősége. A joglemondás terjedelmének bizonyítása a Pp. 164.§ (1) bekezdése szerint elsősorban az arra hivatkozó fél kötelezettsége, miután az az ő fizetési kötelezettségét zárja ki.
- [29] A joglemondás következtében a jog végleg megszűnik, a joglemondás a felek jogviszonyát véglegesen rendez. Az Mt. 5. § (2) bekezdése az értelmezési alapelvek között szabályozza, hogy a jogról lemondó vagy abból engedő nyilatkozatot nem lehet kiterjesztően értelmezni. A bírói gyakorlat szerint a joglemondás csak az annak időpontjában fennálló és a fél által ismert követelésre terjedhet ki, de nem szükséges ehhez az egyes igények tételes felsorolása (BH2016. 313.). Az Mt. 31. § folytán alkalmazandó Ptk. 6:8. § (1) bekezdése szerint a jognyilatkozatot vita esetén úgy kell értelmezni, ahogyan azt a címzettnek a nyilatkozó feltehető akaratára és az eset körülményeire

tekintettel a szavak általánosan elfogadott jelentése szerint értenie kell. A 6:8. § (3) bekezdés szerint jogról lemondani vagy abból engedni kifejezett jognyilatkozattal lehet. Ha valaki jogáról lemond vagy abból enged jognyilatkozatát nem lehet kiterjesztően értelmezni.

- [30] A másodfokú bíróság szerint helytállóan járt el az elsőfokú bíróság, amikor a joglemondó nyilatkozat tárgyi hatályának, terjedelmének és érvényességének megítéléséhez az eset összes körülményeit figyelembe vette, így a felperes és az alperesi törvényes képviselő meghallgatását arra nézve, hogy mire vonatkozott a megállapodás és mikor, miként történt a pénzügyi elszámolás, az okirat perbeli becsatolásának dátumát, valamint a folyamatban lévő tárgyalásokat és levelezéseket. Helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy ténylegesen nem lehetett megállapítani azt, hogy a felek egymással a munkahelyi balesettel kapcsolatban pénzügyileg elszámoltak volna, de azt sem, hogy a joglemondás a felperes valamennyi kárigényére kiterjedt volna. A bizonyítási eljárás alapján ugyanis egyáltalán nem lehetett megállapítani azt, hogy a megállapodás mire vonatkozott. Ezen túl nem lehetséges fel arra nézve okirati bizonyíték, hogy az alperes a felperes részére 100.000 forintot mikor és milyen jogcímen fizetett volna ki, bár a felek egyezően adták elő, hogy valamikor, valamire az alperesi ügyvezető kézből kézbe 100.000 forintot átadott a felperesnek. E vonatkozásban azonban sem átadás-átvételi elismervény, sem pénztárbizonylat, sem egyéb okirat nem áll rendelkezésre, így az sem állapítható meg, hogy a kifizetést ki (az alperes vagy az alperesi ügyvezető magánszemélyként) mikor tette meg, és az mire vonatkozott.
- [31] Ezen túlmenően nem állapítható meg az sem, hogy mire vonatkozott a nyilatkozat, figyelemmel arra a tényre, hogy a felperes 2018. november 11-i levelével írásban felszólította az alperest a fagylaltgép rácszatának hibájából fakadó munkahelyi balesetével összefüggésben összesen 312.000 forint vagyoni kár és 3.000.000 forint nem vagyoni kár megfizetésére. Ezt követően a felszólításra az alperes nem válaszolt, majd a felperes ismételt 2015. február 25-i felszólítására március 14-én úgy válaszolt, hogy megküldte az alperesi biztosító társaság válaszát, mely a további bizonyítás szükségessége folytán nem ismerte el sem a kárigény jogalapját, sem annak mértékét.
- [32] Az eset összes körülményei között helytállóan értékelte az elsőfokú bíróság a joglemondó nyilatkozatra történő késedelmes hivatkozást, mely a 2016. december 16-i tárgyaláson történt meg. E körben tévesen hivatkozott az alperes fellebbezésében arra, hogy a régi Pp. alapján módjában állt pertaktikailag a felperes személyes meghallgatásán becsatolni az iratokat. A régi Pp. az alapvető elvek között szabályozza a perek tisztességes lefolytatásához való jogot, melynek biztosítása érdekében a Pp. 2. és 3. §-a, továbbá a 8. § részletes rendelkezéseket tartalmaz. A 8. § (1) bekezdése szerint a bíróság köteles biztosítani, hogy a felek és a per többi résztvevője jogait rendeltetésszerűen gyakorolják és perbeli kötelességeiknek eleget tegyenek. A Pp. 8. § (3) bekezdése a rosszhiszemű pervitel esetei között szabályozza azt, amikor a fél vagy a képviselő jobb tudomása ellenére vagy nagyfokú gondatlanságból olyan tényt elhallgatott, amelyről tudnia kellett, hogy a per eldöntése céljából jelentős. Az elmondottakból kifolyólag a régi Pp. alapján sem volt mód arra, hogy az ügy elbírálása szempontjából jelentős okiratot, mely a felperes igényérvényesítésének esetleges korlátját tartalmazza, a fél pertaktikai okokból ne megfelelő időben, hanem a bizonyítás későbbi szakaszában terjessze elő. Az alperes a joglemondásra vonatkozó okiratot és az arra vonatkozó hivatkozását csak a második tárgyaláson terjesztette elő azt követően, hogy az első tárgyaláson a peres feleket az elsőfokú bíróság kioktatta arról, hogy a felperesnek kell bizonyítania a kár nagyságát és az okozati összefüggést, valamint az alperesnek kell bizonyítani a kimentési hivatkozását. Az alperes ekkor sem hivatkozott érvényes joglemondó

nyilatkozatra. A Pp. 206. §-a a bírói mérlegelés körében a felek előadása és a bizonyítási eljárás során felmerült bizonyítékok egybevetése mellett a felek peres eljárásban tanúsított magatartásának értékelését is megengedi.

- [33] A másodfokú bíróság egyetértett az elsőfokú bírósággal a tekintetben, hogy a joglemondó nyilatkozat keletkezésének kétséges körülményei, a négy szemközti kötött megállapodás tartalmának és a pénzügyi elszámolásnak nem megállapítható volta, a felek között folytatott tárgyalásra vonatkozó alperesi tényelőadás hiánya mind azzal a következménnyel járt, hogy nem állapítható meg a felek szerződéskori akarata. Ennek folytán az elsőfokú bíróság jogszerűen állapította meg, hogy a joglemondás nem vonatkozik a felperes 2014. november 11-én bejelentett kárigényére. A felperes állította, hogy a 100.000 forintos kifizetést a táppénzkifizetés csúszására hivatkozással kapta meg az alperestől készpénzben munkabér előlegként. A nyilatkozatot úgy írta alá, hogy még azt a bizonyos 100.000 forintot sem kapta meg. Pénzügyi elszámolás akkor nem történt. Ezzel szemben az alperes nem tudta bizonyítani, hogy a felperessel 2014. november 14-én pénzügyileg elszámolt volna a munkahelyi balesettel összefüggésben felmerült valamennyi kárigénnyel kapcsolatban, mivel sem a megállapodás tartalma, sem a kifizetés jogcíme, de annak időpontja nem volt megállapítható, sem a felek előadásaiból, sem pedig okirati bizonyítékból. Az alperesi törvényes képviselő egyáltalán nem tudott nyilatkozatot tenni arra, hogy mire vonatkozóan tárgyaltak volna és mire tekintettel született meg a felek közti megállapodás. A felperes arra vonatkozó nyilatkozatát, hogy táppénz csúszás történt volna, csak az alperesi jogi képviselő cáfolta. Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy a joglemondó nyilatkozat terjedelme nem volt megállapítható, a joglemondás nem terjed ki a perben érvényesített kárigényekre.
- [34] Az alperes hivatkozásával ellentétben jogi szempontból nem közömbös, hogy egy okirat teljes bizonyító erejű magánokiratnak vagy egyszerű magánokiratnak minősül, azokra ugyanis eltérő bizonyítási szabályok vonatkoznak, és az előbbihez megdönthető törvényi vélelem fűződik (Pp. 196.§ (1) bek.). A perbeli esetben azonban valóban nem volt jelentősége az okirat milyenségének, miután a felperes elismerte, hogy a megállapodás szerinti nyilatkozatot tette és aláírásként az ő aláírása szerepel. Mindazonáltal megállapítható, hogy az okiraton szereplő tanúk a felperes aláírásakor nem voltak jelen, a felperes előttük a nyilatkozaton szereplő aláírást nem ismerte el sajátkezü aláírásaként, ezért az okirat nem minősül teljes bizonyító erejű magánokiratnak. A tanúk vallomása abban a tekintetben lehetett volna jogilag releváns, hogy a felek milyen tárgyalásokat folytattak és miben állapodtak meg. A meghallgatott tanúk azonban úgy nyilatkoztak, hogy a felek közötti tárgyalás és megállapodás alkalmával nem voltak jelen, azt sem tudták meghatározni, hogy mikor írták alá az okiratot.
- [35] Mindezekre tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az okirat és a pénzügyi elszámolás hiányos volta, a felek előadásainak bizonytalanságai, a korábbi és a későbbi levelezések alapján nem állapítható meg, hogy a felperes egyértelműen és kifejezetten lemondott volna a balesettel kapcsolatban a felszólító levélben és utóbb a perben követelt vagyoni és nem vagyoni kárai érvényesítéséről.
- [36] Ezt követően a másodfokú bíróság vizsgálta az alperes fellebbezésében előadott mentesülésre és kármegosztásra történő hivatkozását. A perbeli adatok alapján egyértelműen megállapítható, hogy mind az alperes ügyvezetője, mind a munkavédelmi megbízottja ismerte a fagylaltgép működésének

hiányát, azt, hogy a rácsozat deformálódott. Ez egyértelműen megállapítható az alperesi ügyvezető ügyféli meghallgatásáról szóló jegyzőkönyvből, melyben maga mondta, hogy a védőrács deformálódott és a hézagok helyenként elérik az 1 centiméteres távolságot. Ugyancsak megállapítható a munkavédelmi megbízott tanúvallomásából, aki elmondta, hogy pár milliméteres hullámok alakultak ki a lamellában abból kifolyólag, hogy amennyiben a fagylalt kicsit fagyottabb állagú volt, akkor azt erőltetve szokták a munkavállalók a leszedő kanállal kivenni. A felperes munkatársai (**R.J.** és **V.G.**) tanúvallomásából is megállapítható volt, hogy az alperes által ismert volt a védőrács hibája. Nem vitatott az sem, hogy a baleset után a munkáltatói jogkör gyakorló a gép rácsozatát kicserélte, az sűrűbb és más irányú rácsozatot kapott.

- [37] A munkavédelmi megbízott, az üzemvezető és **V.G.** tanúvallomásából megállapítható, hogy nem volt az alperesnél munkavédelmi oktatás arra nézve, hogy a spatulát hogyan kell fogni. Ezt az üzemvezető tanúvallomása is alátámasztotta.
- [38] A szakértői vélemény számos alperesi szabályszegést állapított meg, így a munkavédelemről szóló 1993. évi XCIII. törvény (a továbbiakban Mvt.), és a munkaeszközök és használatuk biztonsági és egészségügyi követelményeinek minimális szintjéről szóló 14/2004. (IV. 19.) FMM rendelet több előírásának megszegését: így azt, hogy a fagylaltgép dokumentációja nem volt fellelhető és a munkáltató anélkül helyezte üzembe a gépet, hogy ellenőrző felülvizsgálatot alkalmazott volna, melyet a munkavédelmi megbízott tanúvallomása is alátámaszt. Ennek alkalmazása esetén egyértelműen megállapítható lett volna a rácsozat nem megfelelő volta. Ezen túlmenően a kockázatértékelés sem volt megfelelő, mert az a gépekre és berendezésekre egyáltalán nem tért ki, vagyis az alperesi munkáltató nem mérte fel a veszélyeket. Egyértelmű, hogy a berendezés nem felelt meg a biztonságos munkavégzés feltételeinek, az veszélyes volt a rácsozat hibája miatt. A szakértő úgy nyilatkozott, hogy a munkáltatónak már a berendezés üzembeállításánál ellenőriznie kellett volna ennek állapotát, és már akkor alkalmatlannak kellett volna minősíteni annak súlyos veszélyessége miatt. A kollektív védelmet biztosító eszköznek az is a feladata, hogy még szándékos, akaratlagos mozdulat esetén se lehessen az eszközbe benyúlni. A munkavédelmi megbízott tanúvallomásából is megállapítható volt, hogy annak ellenére, hogy tudtak a rácsozat hibájából, nem intézkedtek, továbbá nem vizsgálták a fagylaltgyártó berendezés állapotát.
- [39] Mindezek alapján helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság, hogy az alperes nem bizonyította, hogy kizárólag a károsult elháríthatatlan, szabályszerűtlen munkavégzése vezetett volna a munkahelyi balesethez. A munkahelyi balesethez ugyanis az alperes sorozatos munkavédelmi mulasztásai vezettek, az ellenőrző felülvizsgálat, a kockázatértékelés, a rendszeres ellenőrzés hiánya, illetve az, hogy a fagylaltgép hibája ellenére nem intézkedtek annak javításáról, és biztonságos munkaeszköz rendelkezésre bocsátásáról. Ezen túl a munkavédelmi oktatás sem volt teljes körű és megfelelő.
- [40] Az alperes ugyancsak alaptalanul hivatkozott fellebbezésében a vétkes közrehatásra. Az alperes által felvett munkabaleseti jegyzőkönyv azt tartalmazta, hogy a felperes egy műanyag lapáttal húzta le a megfagyott fagylaltot, azonban a mutatóujja túlért a lapáton és becsúszott a védőrács szárai közé. Semmilyen bizonyíték nem támasztja alá az alperes azon állítását, mely szerint a felperes a gépbe nyúlt volna be saját ujjával, ennek ellentmond az alperes által saját hastáskörben kiállított munkabaleseti jegyzőkönyv. Helytállóan hivatkozott a felperes arra, hogy a baleset helyszínét és

bekövetkezésének körülményeit az alperesnek rögzítenie kellett volna, ezért saját mulasztására mentesülése érdekében nem hivatkozhat. Az Mvt. egyes rendelkezéseinek végrehajtásáról szóló 5/1993. (XII. 26.) MüM rendelet 5.§ (1) bekezdése és 6.§ (1) bekezdése előírja, hogy a munkáltató minden munkaképtelenséggel járó munkabalesetet a bekövetkezését követően köteles haladéktalanul kivizsgálni. A munkabaleset kivizsgálásnak megállapításait olyan részletesen kell rögzíteni - többek között - tanúk meghallgatásáról készült jegyzőkönyvvel, helyszínrajzzal, fényképpel, hogy az alkalmas legyen a munkabaleset okainak felderítésére és vita esetén a tényállás tisztázására. Az alperes a saját maga által kiállított munkabaleseti jegyzőkönyvben foglaltak valótlanosságát eredménnyel nem állíthatja, ha azt a per egyéb adatai sem támasztják alá. Szabályszerűtlen munkavégzésre pedig az alperes a lapát helyes tartására vonatkozó munkavédelmi oktatás hiányában alappal nem hivatkozhat.

- [41] Mindezekre tekintettel helytállóan állapította meg az elsőfokú bíróság az alperes 100%-os kártérítési felelősségét a bekövetkezett balesetből eredő károkért.

Záró rész

- [42] A másodfokú bíróság a Pp. 256. § (1) bekezdés f) pontja alapján a fellebbezést tárgyaláson kívül bírálta el.
- [43] A fellebbezési illeték összege az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény 46.§ (1) bekezdésén alapul. A bírói gyakorlat szerint közbenső ítélet elleni fellebbezés esetén az eljárás tárgyának az értéke nem határozható meg, így a fellebbezés illetékének alapjaként a meg nem határozható perértékre előírt összeget kell figyelembe venni (Legfelsőbb Bíróság Pf.IV.23.993/1998/2.).
- [44] A másodfokú perköltség összege a bírósági eljárásban megállapítható ügyvédi költségekről szóló 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2.§-án, 3.§ (2)-(3) és (5)-(6) bekezdésein, 4/A.§ (1) bekezdésén alapul. A másodfokú bíróság figyelembe vette a másodfokú eljárásban előterjesztett beadványokat, és az ügy tárgyaláson kívüli elbírálását.
- [45] A fellebbezést a Pp. 233. §-a zárja ki.

Budapest, 2021. február 18.

. Vajas Sándor s.k.
a tanács elnöke

dr. Kulicity Mária s.k.
előadó bíró

dr. Kovács Edit s.k.
bíró